

NY DRAMATIK PÅ AARHUS TEATER

DET VI VED

Af Mikkel Wallentin

at
AARHUS TEATER

DET VI VED

Af

Mikkel Wallentin

Isenesættelse

Petra Berg Holbek

Scenografi, kostumer og video

Igor Vasiljev

Medvirkende

Kjartan Hansen

Nanna Bøttcher

Julie Buch-Hansen

Christian Hetland

HVAD NU HVIS...?

*Mennesker og
maskiner
i videnskab
og fiktion*

Litteraturen er hjemmevant i videnskaben. Den har i al fald aldrig holdt sig tilbage fra at drive rovdrift på den. Mennesket har været på månen længe før Armstrong, i Jordens indre, rejst tilbage i tiden og frem. Det har klonet sig selv, skabt kunstigt liv, opfundet og anvendt præstationsfremmende midler, der ville få en anden Armstrong til at føle sig lidt utilpas. Og det har med et pennestrog frembragt personer, der kunne se gennem hjerneskaller, ind i hjertekulerne, for der at læse andre menneskers tanker og følelser.

Det er svært for videnskaben at åbne territorier, som litteraturen i den ene eller den anden form ikke allerede har betrådt. Men litteraturen har det også let: Mellemløbet og konkret beskidt arbejde med tandhjul og kredsløb til velfungerende tids- eller tankelæsermaskiner får den ikke til at ligge søvnløs om natten. Den kan altid skrive sig over gærdet, hvor det er lavest, i øvrigt også hvor det er højest. For litteraturen rækker det at forestille sig noget for at få det til at eksistere.

Forholdet mellem litteratur og videnskab begrænser sig dog ikke til, at litteraturen anvender den teknologi, som videnskaben endnu ikke har opfundet. På begge områder er fantasien eller den forestillende skaberevne den afgørende drivkraft. Forfatteren finder selvfølgelig på nye verdener. Men også videnskabsmanden lukker øjnene og ser ting for sig, nogle gange et helt univers: Ingen opfindelser, opdagelser, nye teoretiske modeller og teknologiske landvindinger, uden at nogen på et eller andet tidspunkt har sat sig ned og forestillet sig omridset af dem. Videnskaben tænker sig til verdener, der endnu ikke er, eller som ikke svarer til den, vi tager for givet. Verdener, hvor Jorden drejer rundt om solen, er rund og ikke flad, eller verdener, hvor sygdomme kan forebygges og helbredes med vacciner og molekyler. Eller selvfølgelig også verdener, hvor maskiner kan vise hjernens aktivitet, når mennesker tænker på, at de spiller tennis, og hvor lammede mennesker med deres hjernesignaler kan styre maskiner og aber kontrollere kørestole, når blot de koncentrerer sig nok. Nye, men reelle verdener, hvor ingen bør undre sig over, at man kan starte en alarm med tankens kraft og lidt ledninger.

Det litterære og det videnskabelige arbejdes første lov er altså "Hvad nu, hvis ... ?"-loven. Hvad nu, hvis det var muligt at bygge fartøjer, der kunne sejle under vandet? Hvad nu, hvis det var muligt at lave maskiner, der kunne afgøre, om en patient i koma var ved bevidsthed? Evnen til at udkaste nye verdener har litteratur og videnskab altså til fælles. Men så deles deres veje naturligvis igen. I begge tilfælde får vi nye verdener, men når videnskaben forestiller sig en ny reel verden, afvikler den problemer, mens litteraturens mulige verdener indvikler mennesker i dem. Når en forsker og en ingeniør har bygget en hjer-

nescanner og eventuelt udbygget den således, at den med en patients mellemkomst kan bruges til at tænde og slukke en alarm, har de løst et problem. I litteraturens fiktive verdener har opfinderen af sådant grej og alle omkring ham per definition fået et problem på nakken.

Når man i laboratoriet hører professoren udbede sig en hjernescanner og en alarm, afventer man spændt de nye indsigters komme. Når forfatteren siger, han har en plan, og at han til den ende har brug for en tandbørste, en alarm, en ildslukker og en hjernescanner, går der en iling gennem læseren, for han ved, det kun kan gå én vej: galt. Der er en Egon Olsen-lov i fiktionens verden, som videnskaben ikke rigtig kender til.

Fiktion er forskning, dvs. udforskning af de problemer, der følger med den situation, som "Hvad nu, hvis ...?"-spørgsmålet har frembragt. Fiktive verdener er en slags laboratorier, hvor objekter (rekvisitter), personer (roller), omgivelser (scenografi) er med til at opstille situationer, der gør det muligt at eksperimentere med og dermed oplyse det menneskelige vilkår. Når hjerneforskeren tager en hjernescanner, en alarm og en patient, så er bevidsthed for ham en elektrisk aktivitet i en klump biologisk stof, der kan få noget til at ske mellem hjernescanner og alarm. Når forfatteren tager en hjerneforsker, en patient, en hjernescanner og en alarm, er bevidsthed noget i en klump tale- og tankebeholdrende stof, der får noget til at ske mellem hjerneforskeren og patienten samt den verden af talende, tænkende og følende mennesker, de er en del af. Når instrumenter bliver til rekvisitter, bliver de til redskaber, man kan undersøge menneskets og den sociale verdens etiske væv med. Tænd en scanner i en bog eller på en scene, og det, der lyser op, er ikke længere (kun) de områder i hjernen, der fx aktiveres, når man tænker på at spille tennis. Det er på sæt og vis hele den menneskelige komedie i komprimeret form: den enes magtbrynde, den andens sorg, den tredjes liderlighed, den fjerdes bekymringer og kvababbelser, den førstes udbytning af den fjerde, den andens underkastelse, deres indbyrdes fiflerier, alle de ting de gjorde og måske hemmeligholdt, deres tvivl, vores tøven samt disse stænk af ubetænksom grusomhed, og kærlighed, vores tilværelse regelmæssigt plettes af. Når man tænder en scanner på en scene, er det hele laboratoriet, dvs. verden med os i, der gennemlyses.

Peer F. Bundgård

Lektor ved Center for Semiotik, Aarhus Universitet

Der gøres opmærksom på, at manuskriptet er gengivet med dramatikerens originale regibemærkninger og sceneanvisninger.

SCENEN. På én gang et hjem, et hospital og et omklædningsrum. En stor magnetisk resonans-skanner fylder en del af rummet. En rød og en grøn lampe er synlige fra magneten. Skærmet fra magneten er en kontrolpult med en computer. Denne er forbundet med to vækkeure, hvoraf det ene måske står ved en seng. I det ene hjørne står en kaffemaskine, et andet sted hænger en hjertestarter, og der er også en vask med en hylde, hvor der blandt andet står nogle piller og en oplader til en eltandbørste. På gulvet ligger en overnaturligt stor, ternet kuffert.

1. AKT

SCENE 1

Mørke

PROFESSOR (stemme) Kan du høre, hvad jeg siger? Løft hånden, hvis du kan høre, hvad jeg siger... Kan du løfte hånden? Jeg får ikke nogen respons. Kan du høre mig? Hvor er min lygte? Så... Nu lyser jeg dig ind i øjnene.

Lys. PATIENT står i halvmørke stille midt på gulvet, viklet ind i bandager, der også dækker ansigtet.

PROFESSOR (stemme) Hvis det er ubehageligt, så bare luk. Hvis du kan høre, hvad jeg siger, så luk øjnene eller løft hånden.

Mørke

PROFESSOR (stemme) Jeg får ingen pupil-respons. Hallo, lille ven. Kan du høre, hvad jeg siger? Kan du? Jeg prøver igen.

Lys. PATIENT vander sig, trækker vejret kraftigt. Stønner.

PROFESSOR (stemme) Hvordan var det nu med hende?

ASSISTENT (stemme længere væk) Hun er stabiliseret. Vi tror, hun klarer den.

Mørke

PROFESSOR (stemme) Jeg tror, hun kan bruges.

ASSISTENT (stemme længere væk) Er det ikke for tidligt...?

PROFESSOR (stemme) Vent lige lidt. (Til PATIENT) Kan du høre mig?

Lys. PATIENT stønner. Hyperventilerer.

PROFESSOR (stemme) Så du det? Jeg prøver igen. Jo, jo. Der var den. Nu får jeg pupil-respons. Udmærket lille ven. Kan du høre, hvad jeg siger?... Så blink med øjnene eller løft hånden. Kan du bevæge noget? Kan du? Nej. Ser du noget? Nej, vel? Der er ikke nogen bevidsthedstegn, er der? Kan du høre mig? Lille ven? Kan du høre, hvad jeg siger?

PATIENT brøler højlydt

PROFESSOR (stemme) Nej, der er ikke noget. Der er ingen tegn på bevidsthed. Skriver du det ned? Skriv det nu ned! Ja, ja. Pupilrefleks, men ikke mere. Ja, ja. Jeg tror, hun kan bruges... Hvad er klokken? Okay. Vi går videre.

Mørke

SCENE 2

Lyden af en eltandbørste og små undertrykte grynt.

DATTER (stemme) Moar... Moar.

Eltandbørsten slukkes

DATTER (stemme) Moar... Har tisset i bukserne, mor.

MODER (stemme) Er der sket noget?

DATTER (stemme) Ku bare ikke nå ud på toiletet.

MODER tænder lyset. Hun har eltandbørsten i hånden.

DATTER Det var mørkt.

MODER Hvorfor tændte du ikke lyset?

DATTER Ku ikke nå det.

MODER Kunne du ikke vågne? Har du tisset i sengen?

DATTER Har bare tisset lige her.

MODER stiller tandbørsten i opladeren ved vasken. Tørre gulv.

DATTER Mor?

MODER Ja?

DATTER Må man vel godt drikke en kop med tis? Henne i børnehaven...

MODER Ja?

DATTER Ham tissede i tolettet. Jeg har ikke nogen tissemand, vel?

MODER Nej, du har en tissekone...

DATTER Den er fin.

MODER Hvem siger det?

DATTER Ham gjorde det bare.

MODER Hvem?

DATTER Lige der.

MODER Hvem siger din tissekone er fin?

DATTER Jeg skal ikke have vasket hår, vel?

MODER Men hvem var det, der tissede?

DATTER Det var da mig.

MODER Henne i børnehaven?

DATTER Nej, lige her.

MODER Men hvem var det, der tissede henne i børnehaven?

DATTER Det var...

MODER Var det en dreng?

DATTER Det var den anden pige. Hende taget en kop henne fra dukkekrogen.

MODER Hvem?

DATTER Og så sagde hende, at det var trylledrik.

MODER Hvad gjorde hun?

DATTER Så hun ku se ind i hjertet.

MODER Ind i hvad?

DATTER Må hun vel godt se ind i mit hjerte?

MODER Ville hun se ind i dit hjerte?

DATTER Der er bare fuld af blod. Hende sagde, at det var hjerteblod. Men det var bare tis. Kan man vel godt dø af det?

MODER Af hvad?

DATTER Af at se ind i hjertet? Så skrider man og kigger ned. Men så var det bare tis!

MODER Skrider man?

DATTER skrider højt. MODER holder sig forskræmt for ørerne. DATTER holder op lige så pludseligt, som hun begyndte.

DATTER Må jeg godt sove inde hos dig?

MODER Skat, du må love mig...Se mig i øjnene. Lover du det?

MODER åbner den store ternede kuffert. DATTER lægger sig ned i kufferten. MODER opdager noget i kufferten. Hun rækker ned og tager en tennisketsjer frem. Hun lukker kufferten og står så og kigger drømmende på ketsjeren.

SCENE 3

PROFESSOR og ASSISTENT kommer ind i sportstøj og med tennisketsjere. Undervejs i scenen tager de sportstøjet af og iklæder sig lægekitler. MODER opdager dem og står og følger scenen, som om det minder hende om noget fra et andet liv.

PROFESSOR Hvorfor lod du mig vinde igen?

ASSISTENT Det var vinden, der blæste boldene ud. Jeg skal have en ny ketsjer.

ASSISTENT svinger med ketsjeren og er ved at ramme PROFESSOR.

MODER reagerer, som om hun er blevet grebet i at lure.

PROFESSOR Jeg er bare glad for, at du spillede rollen som taber så overbevisende.

ASSISTENT svinger med ketsjeren igen. MODER går ud. PROFESSOR og ASSISTENT kigger kortvarigt efter hende.

ASSISTENT Det er min afhandling. Jeg har arbejdet det meste af natten.

PROFESSOR De ved jo ikke, at det er mig, der bestemmer, om du får den uddannelsesstilling på afdelingen. De kunne jo få mærkelige ideer, hvis de så sådan en stærk ung mand som dig tabe med vilje.

ASSISTENT Jeg går ikke ud fra at mine chancer har noget med tennisresultater at gøre!?

PROFESSOR Hvor længe har du egentlig spillet?

ASSISTENT Jeg kiggede på den artikel, du gav mig...

PROFESSOR Din forhånd. Det er som om, du står på hælene, hver gang bolden kommer.

ASSISTENT Den var interessant.

PROFESSOR Og du kommer kun til nettet, hvis man laver en stopbold.

ASSISTENT Men jeg undrer mig lidt over den statistik, du bruger?

PROFESSOR I min artikel?

ASSISTENT Jeg kan ikke se, hvordan du har korrigeret p-værdierne.

PROFESSOR Har du regnet tallene efter?

ASSISTENT Jeg sad bare i aftes...

PROFESSOR Hvorfor har du gjort det?

ASSISTENT Jeg fik bare lyst til at vide, hvordan modellen og data hang sammen.

PROFESSOR De hænger fint sammen.

ASSISTENT Har du selv lavet de beregninger?

PROFESSOR Hvordan har du tid til at sidde og regne på mine data? Jeg troede, at du skulle skrive din afhandling?

ASSISTENT Jeg vil bare gerne forstå, hvordan tingene hænger sammen.

PROFESSOR Kan du ikke læse?

ASSISTENT Men er der belæg for det, der står?

PROFESSOR Ved du hvad, du ser ærligt talt træet ud. Hvad med at hente noget kaffe? Så kan du også lige tage en kop med til mig.

Kjartan Hansen
Christian Hetland

SCENE 4

JOURNALIST kommer ind med et krus kaffe i hånden og en telefon til øret. PROFESSOR giver sig til at børste tænder med eltandbørsten. ASSISTENT streger under og ud i et manuskript til en forskningsartikel.

JOURNALIST ... Jamen, så er det en aftale ... Det glæder jeg mig til... Jeg vil primært fokusere på din forskning og hvad der skal ske nu, hvor du har fået prisen... Jamen, det siger vi så. Jo forresten, min redaktør drømmer om et billede af dig i scanneren... Nå. Det er simpelthen en magnet....Hm. Nej, det er klart. Vi finder på noget andet. Ja. Jeg glæder mig til at møde dig. Ja. Vi ses. Og endnu engang tillykke med prisen.

ASSISTENT streger voldsommere ud. Er tydeligt irriteret.

ASSISTENT rykker manuskriptet i mange stykker. Han er rasende. Smider om sig med papiret. PROFESSOR er færdig med at børste tænder. Pakker tandbørsten væk. Har stadig munden fuld af tandpasta.

JOURNALIST Ja, selvfølgelig. Det bliver spændende... Ja, vi ses. ... Og endnu engang tillykke med den fine pris... Hej.

Hun giver kaffekoppen og telefonen til ASSISTENT, som stikker telefonen i lommen og giver koppen til PROFESSOR, som spytter tandpasta ud i kaffekoppen. PROFESSOR giver eltandbørsten til JOURNALIST.

SCENE 5

DATTER (stemme) Mor, er jeg ikke bare den bedste?

MODER går hen og lukker DATTER ud af kufferten. ASSISTENT går ud efter ny kaffekop. PROFESSOR og ASSISTENT drikker kaffe.

MODER Spis nu din morgenmad.

DATTER Er jeg ikke bare den bedste, du nogensinde har mødt?

MODER Spis nu... Du skal i skole.

DATTER Er jeg ikke?

MODER Du er i hvert fald den bedste for mig...

DATTER Men i forhold til de andre...

MODER Hvem ... Andre?

DATTER I forhold til andre mennesker, er jeg så ikke bare den bedste?

MODER Du spiser jo ingenting. Kom nu.

DATTER Men er det ikke lige meget, når man bare er den bedste?
Er det ikke lige meget? Når man bare er en solstråle på himlen. Ved du godt, at jeg er en solstråle på himlen?

MODER Hold nu op.

DATTER De andre stråler ikke ligesom jeg gør, gør de vel?

MODER Deres mor og far synes sikkert også, at de...

DATTER De andre har ikke lys i deres hoveder og lys i deres hænder ligesom mig.

MODER Deres mor og far ...

DATTER De har ikke stråler i hænderne, der kan varme andre og gøre dem raske, hvis de er syge. Har de? Har de?

MODER Har du da det?

DATTER Jeg har reddet nogen, der var ved at dø...

MODER ...

DATTER Jeg sender dem beskeder. Med hænderne. Hvis de f.eks. er ved at gå ud på vejen, når der kommer en bil. Eller hvis de er ved at blive syge.

MODER Det lyder som en sjov leg.

DATTER F.eks. da Camilla fik det der nervesammenbrud...

MODER Hvad så?

DATTER Så sendte jeg hende en stråle, og så blev hun rask. Var det ikke godt?

MODER ... Skat ...

DATTER Og så sender de mig tanker tilbage, hvor de siger tak for, at jeg har reddet dem. Er jeg så ikke bare den bedste?

MODER ... Skat ... Jo, da ... Men nu skal du altså spise din morgenmad.

MODER lægger sig ned i kufferten.

SCENE 6

DATTER Kom tilbage. Jeg skal fortælle dig noget.

PROFESSOR og ASSISTENT undersøger PATIENT. DATTER taler stadig med moderen, som er fraværende. Nede fra kufferten lyde af eltandbørste og undertrykte grynt.

PROFESSOR Men hun er altså stabiliseret?

ASSISTENT Hun har været ude af respiratoren i en uge.

PROFESSOR Og hun åbner øjnene?

ASSISTENT Indimellem.

DATTER Jeg er bare så glad! Jeg er bare så glad!

PROFESSOR Med intakt pupil-refleks?

ASSISTENT Det så du jo selv sidste torsdag, før du tog på conference.

PROFESSOR Nå, ja, det var hende. Hvad var det nu, hun hed?

DATTER Det er forår. Er det ikke forår?

ASSISTENT Hun tygger ikke maden, men synkereflexen er intakt.

PROFESSOR Nå, men det er da positivt.

DATTER Ved du, hvorfor jeg er glad? Ved du, hvorfor jeg tror, det er forår?

PROFESSOR Hvad ved vi ellers om hende?

ASSISTENT Har du ikke fulgt med i nyhederne?

PROFESSOR Jeg ved, at hun er en slags kendis.

ASSISTENT Der var i hvert fald en vis interesse fra medierne lige i starten.

DATTER Prøv at gætte!

ASSISTENT Hun var med i X-faktor sidste år.

PROFESSOR Og du er vel sådan en, der ser sådan noget i stedet for at arbejde på din afhandling?

DATTER Kan du ikke gætte det?

ASSISTENT Jeg så... Jeg så et par runder.

PROFESSOR Men vores lille ven her vandt altså konkurrencen?

ASSISTENT Nej, hun blev nummer fire, tror jeg nok.

DATTER Skal jeg sige det?

ASSISTENT Men hun var meget populær. Du ved, naboens datter.

DATTER Kan du virkelig ikke gætte det? Hvorfor synger fuglene?

PROFESSOR Naboens datter?

ASSISTENT Ja, du ved. Sød og ligefrem.

PROFESSOR Almindelig?

ASSISTENT Hun var nok hurtigt glemt, hvis ikke det her var sket.

PROFESSOR Var det i bil?

ASSISTENT Der kom en lygtepæl i vejen.

PROFESSOR Var hun alene?

DATTER Jeg er forelsket.

ASSISTENT Måske er hun faldet i søvn.

DATTER Kunne du virkelig ikke gætte det? Jeg troede, at mine stråler kunne ses langt væk.

PROFESSOR Og familien?

ASSISTENT Det er ikke mig, der har haft kontakten. Jeg sidder jo med min afhandling, som du ved.

PROFESSOR Men det er ikke nogen, der camperer her uafbrudt?

ASSISTENT Nej, de har også andre ting at tage sig af.

PROFESSOR Hun lyder som en, vi kan bruge i projektet.

DATTER (Irriteret) Mor.

ASSISTENT Ja, måske.

DATTER (Vred) Moar!!

PROFESSOR Hvorfor siger du altid måske?

PROFESSOR går hen til kontrolbordet. ASSISTENT placerer sig i magneten.

SCENE 7

MODER dukker op fra kufferten med eltandbørsten. Ser DATTER, begynder lidt forfjamsket at børste tænder.

DATTER Mor, hvorfor hører du ikke efter?

MODER Det gør jeg da også.

DATTER Hvad sagde jeg så?

MODER Du sagde...

DATTER Mor, hvornår er man almindelig?

MODER Vil du gerne være almindelig?

DATTER Hvordan er man det?

MODER stopper tandbørsten.

MODER Er du da bange for, at du ikke er almindelig?

DATTER Er jeg almindelig?

MODER ... Hvorfor spørger du, skat?

DATTER Er man almindelig, hvis man er en pige, hvis man går i skole og har venner?

MODER Hvis man er en teenager som dig?

DATTER Er man almindelig, hvis man er glad?

MODER Hvordan glad?

DATTER Hvis man er glad hele tiden?

MODER Er der da nogen, der er det?

DATTER Hvis man er glad for at gå i skole. Er man så almindelig?

MODER Hvorfor spørger du?

DATTER Er jeg almindelig?

MODER Ja, det tror jeg da. På en måde. For mig er du jo ikke almindelig. Du er jo min. Men ellers.

DATTER Er man almindelig, hvis der er nogen, der elsker én? Hvis man selv er forelsket i én? Med et hjerte af sten.

MODER Hvad?

DATTER Er du almindelig, mor?

MODER Mig?

DATTER Er du almindelig?

MODER Hvorfor spørger du om det?

DATTER Har du et arbejde? Har du et hus? Har du en have? Har du en mand? Spiser du kød, eller er du vegetar? Har du venner eller kun bekendte? Tager du på ferie? Holder du af solen? Holder du af den friske luft i skoven? Holder du fødselsdag? Ser du TV? Går du til gymnastik, eller går du til dans? Går du til håndbold? Spiser du havregryn til morgenmad eller æg? Lægger du kabale, når du keder dig? Tænder du lyset på toiletet om natten? Har du langt hår? Skiller du det til højre eller til venstre? Gør du? Gør du?

MODER Ja... Nej... Jeg børster tænder.

DATTER Hvorfor er du ikke mere almindelig?

MODER Jeg ved det ikke.

DATTER Hvordan kan jeg være almindelig, når du ikke er det?

MODER Vil du gerne være mere almindelig?

DATTER Hvad tror du selv?

MODER Hvorfor vil du være almindelig?

DATTER (Vrænger) Hvorfor vil du være almindelig?

MODER Jamen, hvad er det, du vil?

DATTER (*Pludselig dybt ulykkelig*) Jeg vil gerne leve!

DATTER løber ud. MODER følger efter.

SCENE 8

Det ene vækkeur ringer.

PROFESSOR Det virker!

ASSISTENT kommer ud af magneten, går hen til kontrolbordet.

ASSISTENT Måske skulle vi prøve igen.

PROFESSOR Er du klar over, hvad det her kommer til at betyde for os?

ASSISTENT Som sagt...

PROFESSOR Det er det gennembrud, vi har ventet på.

ASSISTENT Måske.

PROFESSOR Jeg kan mærke det.

ASSISTENT Videnskab handler ikke om at mærke.

PROFESSOR Okay, så lad os prøve igen.

ASSISTENT placerer sig i magneten.

PROFESSOR Hvordan var det nu, jeg skulle gøre?

ASSISTENT går ud af magneten igen og hen til kontrolbordet.

ASSISTENT Når jeg er klar, så starter du dataindsamlingen og timeren. Samtidig.

Han peger på to lamper.

PROFESSOR Og så følger du bare timeren?

ASSISTENT Præcis. Og resten sørger analysesoftwaren for.

PROFESSOR Smart. Man skulle tro, at det var min idé!

ASSISTENT Lad os nu se.

PROFESSOR Men tænk, hvad det kommer til at betyde, når det virker.

ASSISTENT Er du slet ikke interesseret i detaljerne? Der indgår mange valg i analysen. Præprocesseringen, valget af prædiktionsalgoritme...

PROFESSOR Hvis det virker, så virker det.

ASSISTENT Ja, det er jo lige det...

PROFESSOR Vi prøver.

ASSISTENT sætter sig på plads i magneten igen.

PROFESSOR Ok. Vi starter.

Han trykker på de to knapper, magneten summer. Så lyser en grøn pære.

ASSISTENT *(Til ingen)* Hun slår mig i maven, jeg forstår ikke, hvad jeg har gjort. Hun siger, at min skjorte er grim, og at mit hår ligner kødsovs. Og så beder hun mig om at købe kager til sig i kantinen og om at lave sine lektier. Jeg siger, at hun selv kan købe sine kager, og at hendes lektier ikke er mit problem.

Den grønne pære slukkes og en rød tænder. PROFESSOR nikker begejstret, hver gang lyset skifter.

Men så begynder hun at spørge min sidekammerat, om ikke han synes, at jeg lugter. Jeg beder hende om at lade være, og så hælder hun mine bøger ud på gulvet og griner af min taske, fordi den er gammel og grim. Jeg tager fat i hende...

Den grønne pære afløser igen den røde.

... Og så er det, at min sidekammerat fortæller, at det er fordi hun er forelsket. Jeg spørger hende, om hun ikke vil købe en kage til mig i kantinen og det gør hun så, og i et frikvarter går vi ned på toilettet, hvor hun vil røre ved min tissemand...

Den røde pære tændes igen.

... Og det er egentlig ikke så rart, men jeg køber alligevel en kage til hende bagefter.

Der går omkring fem sekunder, så ringer vækkeur nr. 1.

PROFESSOR *(Begejstret)* Det virker!

Han trykker på en ny knap, og vækkeuret stopper. ASSISTENT kommer ud af magneten.

Du fik det til at ringe. Det virkede igen!

ASSISTENT Tilsyneladende.

PROFESSOR Hvad mener du med tilsyneladende?

ASSISTENT Det kunne være en falsk positiv.

PROFESSOR Men tænkte du ikke på det, som vi aftalte?

ASSISTENT Jeg prøvede.

PROFESSOR Og fangede analysen ikke, at det var det, du gjorde?!

ASSISTENT Tilsyneladende.

PROFESSOR Er du ikke klar over, hvad det her betyder? Det betyder, at de stumme vil tale. Det betyder, at vi kan læse folks tanker. Det betyder, at vi bliver verdensberømte!

2. AKT

SCENE 9

Vækkeur nr. 2 ringer insisterende. ASSISTENT og PROFESSOR samles undrende foran kontrolpulten. MODER kommer ind. Slukker vækkeuret. Går hen til kufferten. Kigger ned i den.

MODER (*En anelse nervøst*) God morgen, skat. Du skal stå op! Eksamensdag. Det gælder om at være frisk fra... Hvornår kom du egentlig hjem?

MODER lukker kufferten.

Jeg sad oppe, men så må jeg alligevel være... Så du ikke de beskeder, jeg...?
Du kunne da godt have svaret på én af dem.

Efterhånden mere og mere nervøs.

Men jeg skulle nok have ladet dig være i fred. Nu det her er så svært for dig. Jeg ved bare, at du kommer til at klare dig fint. Kan du huske sidste år til årsprøven?

ASSISTENT går ud.

Du var så nervøs, men gik det ikke godt? Det handler bare om at blive bevidst om ens... Da jeg var på din alder, var jeg også rædselsslagen. Det var først, da jeg lærte at onanere, at jeg begyndte at slappe af. Stå nu op. Nu må du ikke gøre mig ked af det. Jeg gider ikke skulle komme herind ti gange, bare fordi du ikke kan finde ud af at komme i seng. Så, min skat, nu er det nu. Tøm hovedet for de der tanker og kom i gang.

MODER går ud.

Julie Buch-Hansen
Nanna Bøttcher
Christian Hetland

SCENE 10

ASSISTENT kommer ind. Han har PATIENT med.

ASSISTENT Hun skulle lige være færdig med at blive fodret.

PROFESSOR Men nu er den lille fugl klar til at synge?

ASSISTENT Vi skal have lavet metaltjek.

PROFESSOR Det gør du.

ASSISTENT Vi plejer jo at bruge et spørgeskema.

PROFESSOR Men vi kan jo ikke give en bevidstløs patient et spørgeskema!

ASSISTENT Vi ved jo ikke, om hun er bevidstløs. Det er jo det, vi prøver at finde ud af.

PROFESSOR Ja, men vi kan vel godt blive enige om, at hun ikke kan udfylde et spørgeskema.

ASSISTENT Men vi kan jo ikke lukke hende ind i magneten uden at vide, om hun har noget metal i kroppen. Så risikerer hun jo at få forbrændinger.

PROFESSOR Er hun ikke blevet skannet før?

ASSISTENT Kun med CT. Jeg tror ikke, at hun har været i magneten endnu.

PROFESSOR Hvad gør vi så?

ASSISTENT Vi må vel spørge de pårørende.

PROFESSOR Spørge de pårørende?

ASSISTENT Ja, de må vel vide, om hun har noget indopereret.

PROFESSOR Jo, men...

ASSISTENT Jeg ringer til dem.

ASSISTENT tager den telefon frem, som han fik tidligere.

PROFESSOR Vent lige lidt. Hvad nu, hvis de siger nej?

ASSISTENT Til hvad?

PROFESSOR Måske skal vi bare lige tænke lidt grundigere over det.

PROFESSOR tager telefonen ud af hånden på ASSISTENT og putter den i lommen.

PROFESSOR Vi skal have testet det her nu. Når det virker, så spørger vi hende...

ASSISTENT Er du sikker på, at det er en god...?

PROFESSOR Nu gør vi, som jeg siger.

ASSISTENT Det kan vi da ikke.

PROFESSOR Sådan en ung pige har jo ikke noget metal indopereret.

ASSISTENT Hvor ved du det fra?

PROFESSOR Hvad er sandsynligheden for det?

ASSISTENT Det ved jeg da ikke.

PROFESSOR Nej, vel! Det er jo nok fordi, at det ikke er særlig sandsynligt.

ASSISTENT Sådan tror jeg ikke, at man kan argumentere.

PROFESSOR Hvis du er uenig, kan du skrive et afsnit om det i din afhandling. Det vil jeg glæde mig til at læse. Er den lige på trapperne?

ASSISTENT ...

PROFESSOR Godt, så fortsætter vi.

ASSISTENT Hvad så, hvis hun har en tatovering med metal i en af farverne?

PROFESSOR Men det kan vi jo tjekke, om hun har!

ASSISTENT Skal vi så tage tøjet af hende?

PROFESSOR Hvis du ikke vil, så gør jeg det bare.

ASSISTENT Er det ikke uetisk? Hvis hun nu ikke er bevidstløs? Hvordan ville du have det med at blive behandlet på den måde?

PROFESSOR Neurokirurgerne skærer halvdelen af din hjerne ud og sætter strøm til resten, hvis de tror, det kan hjælpe.

ASSISTENT Hjælpe?

PROFESSOR Hvis det var dig, der lå derinde, ude af stand til at fortælle nogen, at du eksisterede, ville du så ikke helst have, at det blev opdaget så hurtigt som muligt?

ASSISTENT Skulle vi ikke bare ringe til de pårørende?

PROFESSOR Du svarede ikke på mit spørgsmål! Hvad er mest etisk: En stomi-pose eller at skide i bukserne? Skal vi også vente på, at hun selv begynder at spise for ikke at komme til at give hende noget, hun ikke kan lide?

ASSISTENT Jeg er bare ikke sikker...

PROFESSOR Forestil dig, at du var i hendes situation. Kan du forestille dig noget værre end at være lukket inde i sin krop uden mulighed for at komme ud?

ASSISTENT ...

PROFESSOR Du er ikke bare lammet, du er også i isolationsfængsel!

ASSISTENT Men...

PROFESSOR Kan du ikke se, hvordan du her, for første gang i dit latterlige X-faktor-liv, kommer til at gøre en forskel. En virkelig forskel!

ASSISTENT ...

PROFESSOR Så gør jeg det. Hvis du har etiske kvababbelser, kan du hente noget kaffe imens.

ASSISTENT går ud.

SCENE 11

PROFESSOR giver sig til at vikle forbindingerne af PATIENT.

PROFESSOR Så, lille ven. Så kigger vi lige, om der skulle være nogen tatoveringer nogen steder. Vi vil jo nødtigt have, at du brænder dig. Jeg havde engang en datter. En morgen satte hun hele hånden på en kogeplade, så hun fik en kæmpestor brandvabel. Hun ville bare mærke, om den var varm, sagde hun. Men hvorfor satte hun så hele hånden på? Det har jeg aldrig forstået. Hun kom sig hurtigt. Til sidst var der kun et lille ar. Men så mistede jeg kontakten. Forstår du, hendes mor... Camilla hed hun. Hun er vel omkring din alder nu.

Han tager hendes hånd og kigger på den. Der er ar hele vejen op ad underarmen.

Nå, du har også et ar... Det var da sjovt. Men du har jo flere. Det er da vist ikke ulykken... Nej, jeg skal nok holde min kæft. Det ser jo heldigvis ikke ud til, at du har nogen tatoveringer.

Efterhånden står PATIENT mere eller mindre afklædt. Man kan se, at hun fryser.

SCENE 12

ASSISTENT kommer ind med to kaffekopper. Giver den ene til PROFESSOR.

PROFESSOR Så er vi klar.

ASSISTENT Jeg vil bare også lige gøre klart, at du tager ansvaret for det her.

PROFESSOR Hold nu op, du er da lige så nysgerrig efter at prøve det her, som jeg er.

ASSISTENT Du er ansvarlig!

PROFESSOR Så siger vi det. Hvad er det nu, hun hedder?

ASSISTENT Du har stadig ikke fået læst om hende i avisen?

PROFESSOR Jojo, naboens lille pige. Hvad var det nu, hun hed?

ASSISTENT Hvorfor spørger du hende ikke selv?

PROFESSOR Vi bliver jo nødt til at forklare hende, hvad det går ud på. Kan du ikke forklare fremgangsmåden?

ASSISTENT *(Til PATIENT)* Ja, hvis du kan høre, hvad jeg siger, så er det vigtigt, at du hører efter nu. Vi ved, at du har det svært. Vi vil undersøge, om du er ved bevidsthed, selvom du ikke kan tale. I første omgang er det meget simpelt. Vi stiller dig et spørgsmål, og så kan du enten svare ja eller nej. Men fordi du ikke kan tale, vil vi bede dig om at bruge et bestemt tankemønster, hvis du vil svare ja, og et andet tankemønster, hvis du vil svare nej. Vores computer analyserer så mønstrene, og hvis den når frem til, at du vil svare ja, så ringer den ene alarm *(peger på det ene vækkeur)*, og hvis du vil svare nej, så går den anden alarm *(peger på det andet vækkeur)*. På den måde kan vi hurtigt se, hvad du svarer.

PROFESSOR Du gør det for vanskeligt for hende. Nu skal du høre. Hvis du vil svare ja på et spørgsmål, så skal du tænke på at bevæge dig, tænk på at spille tennis. Så kan vi måle, om de områder af din hjerne, som styrer bevægelse-apparatet, bliver mere aktive. Hvis du derimod vil svare nej, så skal du tænke på, hvordan der ser ud hjemme hos dig selv. På den måde kan vi se, om de områder af din hjerne, som har at gøre med rumlig perception, altså sansningen af steder, bliver mere aktive.

ASSISTENT Jeg gentager det lige: Hvis du vil svare ja, så tænk på at... spille tennis. Hvis du vil svare nej, så tænk på det derhjemme.

SCENE 13

ASSISTENT placerer PATIENT i skanneren. PROFESSOR ser utålmodigt til. ASSISTENT monterer en pulsmåler på PATIENTs finger. En bib-lyd begynder at indikere PATIENTs hjerterytme. ASSISTENT kommer ud.

PROFESSOR Er vi klar?

ASSISTENT Vi skal lige have lavet et referencebillede.

Han trykker på en knap. Magneten summer. Pulsmåleren indikerer, at pulsen stiger en anelse.

Hvad sagde CT-skanningen om omfanget af læsioner?

PROFESSOR Det troede jeg, at du vidste...

Magneten summer. De stirrer på en skærm, som publikum ikke kan se.

PROFESSOR Av.

ASSISTENT Nej, det ser godt nok ikke rart ud.

PROFESSOR Store frontale... Av for satan - og også et synligt tryk på occipitallappen.

ASSISTENT Hvad siger du til det?

PROFESSOR Hun må have hamret panden ind i noget virkelig hårdt, og så har rekylen sørget for, at det bagerste også har taget skade.

ASSISTENT Men tror du alligevel, at hun kan bruges?

PROFESSOR Det ved vi jo ikke, før vi har prøvet.

ASSISTENT Men i bedste fald vil hun have personlighedsforstyrrelser på grund af de frontale skader og være blind på grund af de occipitale.

PROFESSOR Det ved vi ikke før, vi får kontakt med hende.

ASSISTENT Blødningerne vil helt sikkert gøre signalet dårligere.

PROFESSOR Sådan er det virkelige liv. Men tænk på, hvad det kan betyde, hvis det lykkes.

ASSISTENT (Råber til PATIENT) Okay, vi starter...

Han trykker på de to knapper, magneten summer. Idet den grønne pære lyser:

ASSISTENT Nu, tænk på at spille tennis.

PATIENT *(Til ingen)* Sidder mit hår ordentligt, ser min hud fedtet ud? Jeg kan ikke finde ud af, om jeg skal kigge ind i kameraet eller lade være. Hvis bare jeg var lige så tynd som hende, der interviewer mig, så havde jeg måske en chance.

I det den røde pære begynder at lyse:

ASSISTENT Stop.

PATIENT *(Til ingen)* Jeg smiler og siger de rigtige ting, men det er ikke mig, der taler. Jeg står inde bagved og betragter mig selv lidt på afstand. Det her sker ikke i virkeligheden. De spørger, hvor jeg har lært at synge, og jeg siger, at det altid har været en naturlig del af mit liv.

Idet den røde lampe slukker og den grønne begynder at lyse:

ASSISTENT Nu, tænk på tennis!

PATIENT *(Til ingen)* Der er så mange mennesker omkring mig hele tiden, og jeg bliver mere og mere rundtosset. Jeg er ikke så spændende at høre på, men jeg har et venligt smil og forsøger ikke at være mærkelig. Selvom jeg indimellem har lyst.

Ved lysskift til rødt:

ASSISTENT Stop!

PATIENT *(Til ingen)* Jeg fortæller dem, at det er det største øjeblik i mit liv, og det kommer på forsiden af en avis. Jeg kan se mit ansigt på nettet, og jeg begynder at få lumre beskeder fra mærkelige gamle, mænd. Det er klamt, men jeg kan alligevel ikke lade være med at læse dem. Tænk, at de skriver sådan noget til mig.

Ved skift til grønt:

ASSISTENT Tennis nu!

Ved lysskift til rødt:

ASSISTENT Stop!

Pludselig ringer "ja"-vækkeuret. De sidder begge som forstenede og kigger på det. Lampen skifter til grønt, uden at nogen af dem reagerer. Så vågner
PROFESSOR.

PROFESSOR Det ringer! Det ringer!

Han springer op. Laver en slags dans af begejstring. ASSISTENT trykker på en knap. Vækkeuret holder op med at ringe. Skanneren holder op med at summe.

PROFESSOR Det ringede!

ASSISTENT *(Mere skeptisk)* Det ringede.

PROFESSOR Vi fik kontakt.

ASSISTENT Ja, måske.

PROFESSOR Vi fik kontakt. Sig det: Vi fik kontakt!

ASSISTENT Vi fik et signal.

PROFESSOR Hold nu op. Vi fik kontakt. Jeg skal lige op og ringe.

PROFESSOR tager telefonen frem.

ASSISTENT Hvem skal du ringe til?

PROFESSOR går ud.

SCENE 14

ASSISTENT går ind i magneten til PATIENT. Henter hende ud.

ASSISTENT Gjorde du virkelig det der med tennis? ... Kan du se noget? Har du ondt nogen steder? Er du tørstig? Hvad har du lyst til? Statistisk set kan de fleste mennesker godt lide, når der er nogen der... Kan du også det? Har du lyst til, at jeg...

ASSISTENT lægger hånden på PATIENTs ene skulder.

Hvordan føles det?

ASSISTENT lægger hånden på den anden skulder.

Statistisk set ...

ASSISTENTs hænder glider ned over PATIENTs bryster. Afbryder sig selv.

Undskyld. Jeg ved ikke, hvorfor jeg gjorde det. Det var kun for at være... Er der nogen?

Undskyld. Vi bliver nødt til at prøve igen. Forstår du, det her udstyr, det vil ikke, som jeg vil. Det leder efter mønstre i dit hjernesignal. Men de mønstre kan tit opstå ved en tilfældighed. Og jeg er ikke sikker på, at vi har indstillet alle parametrene rigtigt. Så er du med på, at vi prøver igen? Okay?

ASSISTENT bugserer PATIENT ind i magneten igen. Kommer ud. Råber til hende.

Vi gør det lidt anderledes. Nu skal du tænke på tennis, hvis du IKKE er ved bevidsthed. Jeg ved godt, at det ikke giver mening, men prøv alligevel. Er du klar?

Han trykker på knapperne og skanneren summer og den grønne lampe lyser. Igen stiger pulsen en anelse.

Nu.

PATIENT *(Til ingen)* Og så går det bedre et stykke tid igen. Jeg får min eksamen, og jeg spiser til måltiderne, også selvom der er nogen, der ser på. Jeg har lært at smile. Jeg er naboens datter.

Ved lysskift til rødt:

ASSISTENT Stop!

PATIENT *(Til ingen)* Men en morgen ser jeg mig i spejlet og ser et dødningehoved. Jeg ser på alle andre og kan kun se skeletter. Grinende kranier. Afslappede skeletter. Festlige skeletter. Jeg bliver liggende i min seng.

Ved skift til grønt:

ASSISTENT Nu!

PATIENT *(Til ingen)* Men nu... Nu kommer der så igen kød på livet. Jeg springer op og begynder til fire forskellige slags træning: spinning, bodycombat, bodyflow, crossfit.

Ved lysskift til rødt:

ASSISTENT Stop!

PATIENT *(Til ingen)* Ingen af delene kommer jeg til mere end én gang. Jeg kender ingen og har ikke lyst til at kende nogen. Har bare lyst til at synke dybere og dybere ned.

Ved skift til grønt:

ASSISTENT Nu!

Så ringer "ja" vækkeuret. ASSISTENT stirrer et øjeblik på det, så slukker han for magneten og uret. Han går ind og henter PATIENT.

Et "ja" her giver jo ingen mening. Jeg sagde, at du skulle tænke på tennis, hvis du IKKE var ved bevidsthed.. Det giver ingen mening. Tager du pis på mig eller hvad?

ASSISTENT er tydeligt forvirret. Til sidst går han ud.

Christian Hetland
Julie Buch-Hansen

Christian Hetland
Nanna Bøttcher

SCENE 15

MODER kommer ind.

MODER Sig mig, har du ikke tøj på endnu? Ved du ikke, hvad klokken er?

DATTER ...

MODER finder noget hospitalstøj frem. Hjælper DATTER i tøjet.

MODER Har du fået noget spise?

DATTER ...

MODER Du bliver nødt til at få noget ordentlig morgenmad. Du ved, hvordan det går, hvis du ikke spiser noget.

DATTER Hold din kæft.

MODER Hvad sagde du?

DATTER Ikke noget.

MODER Hvad var det, du sagde?

DATTER Hvad?

MODER Hvorfor er du sådan?

DATTER (*Ekkøer*) Hvorfor er du sådan?

MODER Synes du selv, du er sjov?

DATTER Synes du selv, du er sjov?

MODER Jeg ved ikke, hvad du regner med at få ud af det der!

DATTER Jeg ved ikke, hvad du regner med at få ud af det der!

MODER Det er ikke mig, der sidder og græder inde på mit værelse om aftenen.

DATTER ...

MODER Troede du virkelig ikke, at jeg vidste det?

DATTER Hvad ved du?

MODER Jeg tror, at jeg ved mere, end du tror.

DATTER Hvad ved du? Ved du, hvem jeg er?

MODER Jeg ved, at du er...

DATTER Ved du, hvem jeg er?

MODER Du er min ...

DATTER Sig det så!

MODER ...

DATTER Ved du, hvor gammel jeg er?

MODER ...

DATTER Ved du, om jeg er voksen eller et barn?

MODER Du er begge dele.

DATTER Hvor gammel er jeg så?

MODER 17.

DATTER Du ved ikke engang, hvor gammel jeg er!

MODER Det gør jeg da.

DATTER Hvornår er det min fødselsdag?

MODER Den 17. september.

DATTER Du ved ikke engang, hvornår det er min fødselsdag.

MODER Det er den 17. september. Hold nu op med det pjat.

DATTER Hvad ved du om mig?

MODER ...

DATTER Ved du, hvor jeg bor?

MODER Du bor da her!

DATTER Ved du, hvor jeg sov i nat? Ved du overhovedet, hvad jeg hedder?

MODER ...

DATTER Ved du overhovedet, hvad jeg hedder?

MODER Hvorfor spørger du om det?

DATTER Ved du overhovedet, hvad jeg hedder?

MODER Vil du ikke nok holde op?

DATTER Bare sig det.

MODER Du gør mig ked af det. Er det det, du er ude på? Ked af det og bekymret.

DATTER Sig det.

MODER Hvorfor er du sådan. Hvad har jeg gjort?

DATTER Sig det nu!

MODER Lille skat.

DATTER Ved du overhovedet noget?

MODER Du gør mig så bekymret.

DATTER Så sig det!

MODER Sig hvad?

DATTER Sig, hvad jeg hedder!

MODER Tror du ikke, at jeg ved, hvad du hedder? Jeg har jo selv givet dig dit navn!

DATTER Så sig det!

MODER Hvad skal det her til for?

DATTER Sig det!

MODER Skal jeg sige det? Vil du gerne have mig til at fortælle dig dit navn? Kan du ikke selv huske det eller hvad? Tror du virkelig ikke, at jeg ved, hvad du hedder? Du ved måske ikke, hvad jeg hedder? Mig, der har passet dig hele dit liv, mig, der har skiftet ble på dig mindst tusind gange. Som har lavet mad til dig hver dag i over sytten år. Her. Her, hvor vi bor. Her, hvor du bor. Hvor du sover, også når du ikke sover. Jeg ved ikke, hvad det er for et spil, du kører. Men du skal vide, at det ikke er rart at være med i.

DATTER ...

MODER Hold nu op, Camilla.

DATTER går ud.

MODER Hvor skal du hen, Camilla? Camilla. Hvor skal du hen? Camilla. Hvorfor hører du ikke på mig? Jeg sagde det jo. Nu sagde jeg det jo. Dit navn. Camilla. Vil du ikke nok komme tilbage, Camilla? Camilla. Vil du ikke nok? Du har ret. Jeg ved ikke noget. Jeg ved ikke noget. Vil du ikke nok bare komme tilbage, Camilla? Så skal jeg nok.... Så jeg kan finde ud af, hvad der er i vejen. Vil du ikke nok? Jeg vil gøre hvad som helst, bare du kommer tilbage.

MODER griber desperat eltandbørsten og holder den ned mod skridtet. Slapper efterhånden lidt mere af.

SCENE 16

PROFESSOR kommer ind med to kaffekopper. JOURNALIST stopper skamfuld sit forehavende og er stadig påvirket af forrige scene.

PROFESSOR Bruger du mælk?

JOURNALIST Nej, tak.

PROFESSOR Har du lige brug for fem minutter?

JOURNALIST (*Tager sig sammen*) Nej, jeg er klar. Du var ... ved at forklare noget om, hvordan I gennemfører jeres forsøg. Jeg er naturligvis meget interesseret i at få mere at vide. Jo mere konkret det bliver, jo nemmere er det at kommunikere til læseren.

PROFESSOR Det er klart. Ja, det er jo lidt teknisk.

Altså, inde i magnetfeltet opfører verden sig lidt anderledes end udenfor. På atomniveau. På kvanteniveau. Og det kan vi bruge til vores små tricks.

JOURNALIST Og hvad går de tricks så ud på?

PROFESSOR Den ultrakorte forklaring er, at vi kan kende forskel på forskellige stoffer inde i scanneren, fordi magnetfeltet får dem til at opføre sig forskelligt. Hjernens består jo af mange forskellige slags molekyler. Fedt og vand og blod. Og de stoffer påvirkes forskelligt af magneten, og derfor kan vi se forskel på dem på de billeder, som kommer ud af skanneren.

JOURNALIST Og hvad bruger I så det til?

PROFESSOR Vi vil læse folks tanker.

JOURNALIST Kan I det?

PROFESSOR Vi arbejder på sagen.

JOURNALIST Når I så har en person inde i magneten. Kan I så også se, om det er vedkommendes egen skyld?

PROFESSOR Skyld?

JOURNALIST Kan I se, om man selv kan gøre for det?

PROFESSOR Undskyld, det forstod jeg ikke lige?

JOURNALIST Jeg mener, hvis der nu er sket noget frygteligt.

PROFESSOR Er der da det?

JOURNALIST Ja, hvordan finder man egentlig ud af det? Kan I se det inde i magneten?

PROFESSOR Den skal jeg lige have igen.

JOURNALIST Nå. Men nu har du så fået Lundbergs pris for dit store bidrag til hjerneforskningen. Hvad for nogle tanker går du så og læser lige nu?

PROFESSOR Hvis du skulle forestille dig den vanskeligste tankelæseropgave af alle, men måske også den vigtigste, hvad skulle det så være?

JOURNALIST Tilgivelse?

PROFESSOR Tilgivelse?

JOURNALIST Nej, undskyld!

PROFESSOR Nåh... Nej, mit bud ville være, at vi skulle læse tankerne hos dem, som ikke selv har mulighed for at udtrykke sig i ord eller handling.

JOURNALIST Svin?

PROFESSOR Svin?

JOURNALIST Slagtesvin!

PROFESSOR Nåh... Nej, det er de stakkels patienter, som har mistet evnen til at tale og bevæge sig, men som ikke har mistet bevidstheden.

JOURNALIST Og kan I så læse deres tanker?

PROFESSOR Ved hjælp af magneten er det nu lykkedes. Vi mener selv, at det er et kæmpe gennembrud i hjerneforskningen.

JOURNALIST Og hvad tænker de så?

PROFESSOR Hvem?

JOURNALIST Patienterne.

PROFESSOR Altså, det hele er jo stadig på forsøgsbasis.

JOURNALIST Tænker de på møbler?

PROFESSOR Møbler?

JOURNALIST Eller på indlånsrenten?

PROFESSOR Indlån?

JOURNALIST Prøv at læse mine tanker. Hundemad.

PROFESSOR Hundemad? Jeg er helt blank.

JOURNALIST Nej, prøv nu. Mejeriprodukt.

PROFESSOR Mælk. Nej. Jeg er fuldstændig blank.

JOURNALIST Tænk de på, om nok er nok?

PROFESSOR Har du lige brug for fem minutter?

JOURNALIST Må jeg låne din telefon?

PROFESSOR rækker hende telefonen. Hun går ud. Han følger efter.

SCENE 17

DATTER kommer ind sammen med PATIENT.

DATTER Kan du huske det?

PATIENT Vi jo kender hinanden.

DATTER Kan du huske det?

PATIENT Kan du ikke?

DATTER Hvad kan du huske?

PATIENT Jeg kan huske noget med dukkekrogen.

DATTER Ja, den var du vild med.

PATIENT ...

DATTER ...

DATTERS telefon ringer. Hun tager den op. Kigger på displayet. Slukker den så og pakker den væk.

DATTER Undskyld, hvad sagde du?

PATIENT Det er mange år siden.

DATTER Og nu er du blevet kendt.

PATIENT Jeg har det sjovt.

DATTER Du optræder på TV.

PATIENT Kan du huske dengang, der gik ild i dugen til din fødselsdag?

DATTER Hvordan er det at stå der på scenen?

PATIENT Jeg kan huske, at vi holdt fødselsdagen i børnehaven. Min fødselsdag holdt vi hjemme hos mig, men din...

DATTER Bliver du ikke nervøs? Med alle de mennesker, der ser på. Tænker man så ikke meget på, hvordan man ser ud?

PATIENT Jeg kan ikke huske, at jeg nogensinde har været hjemme hos dig. Har jeg det?

DATTER Du er jo ikke grim, men man kan vel sige, at du ser ret almindelig ud. Er det nok for dig at være almindelig?

PATIENT Jeg kan huske, at du drak en kop tis fra toilettet. Kan du huske det? Det var én, der påstod, at du ikke turde. Men du var forelsket, så du gjorde det.

DATTER Det var altså ikke mig. Det var dig selv.

PATIENT Jeg kan huske det meget tydeligt. Jeg stod og så på det og tænkte...

DATTER Jeg stod og så på det og tænkte...

PATIENT ... at det var dumt ...

DATTER ... at det var ulækkert...

PATIENT Det var dig.

DATTER Nej, det var dig. Jeg ved det. Jeg kan huske det.

PATIENT Det var dig.

DATTER Jeg kan huske det.

PATIENT Så husker du forkert. For jeg kan huske, at jeg tænkte, at det var dumt, men det var også lidt modigt. Jeg tænkte, at det gad jeg godt, hvis jeg turde.

DATTER Men sagen er jo, at vi kunne få dig til hvad som helst. Og spørgsmålet er, om man ikke stadig kan det?

Kjartan Hansen
Julie Buch-Hansen

Nanna Bøttcher
Julie Buch-Hansen

SCENE 18

PROFESSOR kommer ind i sportstøj og med tennisketsjer.

PROFESSOR Nå, der er du. Hvorfor gik du?

ASSISTENT Jeg skulle bare lige...

De begynder at klæde om.

PROFESSOR Du virkede lidt... fraværende. Som om du ikke rigtigt var med i kampen.

ASSISTENT Det er ikke så sjovt at tabe hver gang.

PROFESSOR Tennis er et mentalt spil. Det bliver afgjort på ganske få bolde. Det gælder om at holde fokus på de afgørende bolde, hvis man vil vinde.

ASSISTENT Sådan oplever jeg det ikke.

PROFESSOR Nej, det er det, jeg er bange for.

ASSISTENT Hvad er du bange for?

PROFESSOR Jeg er bange for, at du ikke forstår spillet.

ASSISTENT Hvad for et spil, taler vi om?

PROFESSOR Har du den motivation og det drive, der skal til?
Jeg prøver jo at teste dig. Finde ud af, hvad du duer til. Om du kan stå distancen.

ASSISTENT Taler vi om tennis her eller mere generelt?

PROFESSOR Er der nogen forskel?

ASSISTENT Er der ikke?

PROFESSOR Først troede jeg, at du lod mig vinde med vilje. Men nu bliver jeg mere og mere overbevist om, at det er viljen, du mangler. Jeg synes også, at jeg kan mærke det i dit arbejde. Du vil det ikke nok.

ASSISTENT Jeg vil ikke mit arbejde nok?

PROFESSOR Det er som om, du er bange for at slå til bolden, selv når den kommer lige til dig.

ASSISTENT Du glemmer, at det er DIN sport, du bruger som målestok.
Du glemmer, at hvis du havde brugt en anden form for konkurrence, så ville resultatet måske være faldet anderledes ud.

PROFESSOR Men du gik jo selv med til at spille.

ASSISTENT Og hvorfor tror du, at jeg gjorde det?

PROFESSOR Fordi du er en medløber. Det er et personlighedstræk hos dig.

ASSISTENT Er det?

PROFESSOR Er det ikke?

ASSISTENT Jeg vil i hvert fald mene, at det er et personlighedstræk for mig at spille inden for linjerne.

PROFESSOR Fornemmer jeg en vis anklagende tone i det du siger?

ASSISTENT Jeg påpeger bare, at man skal passe på med at konkludere og generalisere på et for spinkelt grundlag.

PROFESSOR Godt, så parkerer vi den der. For nu gælder det om at være klar. Er du klar?

ASSISTENT Til hvad?

PROFESSOR Til demonstrationen!

ASSISTENT For hvem?

PROFESSOR For pressen. Gør du patienten klar?

PROFESSOR går ud. ASSISTENT går ind til PATIENT og vikler forbindelse rundt om ansigtet på hende.

3. AKT

SCENE 19

PROFESSOR og JOURNALIST kommer ind. ASSISTENT er tydeligt utilpas. PATIENT er placeret i magneten. Pulsmåleren er slået til og bip-lydene indikerer en normal puls.

PROFESSOR Ja, det du skal se nu er efter min mening et mirakel. Inde i magneten har vi placeret en patient, som vi mener er ved bevidsthed, men som er ude af stand til at kommunikere. Ved hjælp af skanneren vil vi prøve at nå igennem til hende.

JOURNALIST Det er en kvinde?

PROFESSOR Ja, der er tale om en ung kvinde, som fik et kranietraume ved et trafikuheld. Vi fik hende stabiliseret, men siden har vi ikke på overfladen set nogen bedring.

Peger ind i magneten.

ASSISTENT Jeg har af etiske hensyn anonymiseret hende.

PROFESSOR Det er min assistent.

JOURNALIST Goddag.

ASSISTENT Du skal vide, at det, du er vidne til, er et forsøg. Det er forbundet med en vis usikkerhed.

PROFESSOR Ja ja. Mon ikke det går? Og selvom det selvfølgelig er uofficielt, så tror jeg da ikke, der går nogen skår af nogen, hvis jeg fortæller, at det er en lille sangstjerne, vi har i magneten.

JOURNALIST Åhr, er det hende fra...?

ASSISTENT Du må love ikke at skrive noget om, at det er hende.

JOURNALIST Hvad har I da gjort ved hende?

PROFESSOR Der sker måske ikke noget ved at antyde det.

ASSISTENT Nej, du må virkelig love...

PROFESSOR Du har det i hvert fald ikke fra os.

ASSISTENT ...

PROFESSOR Er vi klar?

ASSISTENT ...

PROFESSOR Vi har lært vores patient, at hvis hun vil svare "ja" på et spørgsmål, så skal hun tænke på at spille tennis, og hvis hun vil svare "nej", så skal hun tænke på at gå rundt i sit hus.

JOURNALIST Kan man spørge om hvad som helst?

PROFESSOR I første omgang var vi naturligvis nødt til at stille spørgsmål, hvor vi selv kendte svaret. Men jeg tror vi med god ret kan sige, at nu er vi kommet forbi det punkt, og nu kan vi stille alle slags spørgsmål.

JOURNALIST Hvad startede I med at spørge hende om?

PROFESSOR Ja, hvad startede vi med?

SCENE 20

PROFESSOR Så lille ven. Nu skal du høre, det vi vil bede dig om at svare på er, om du har det godt. Hvis du ønsker at svare ja, så skal du tænke på at spille tennis, og hvis du ønsker at svare nej, så skal du tænke på at gå rundt derhjemme.

Ud til ASSISTENT. Han trykker på en knap. Magneten summer. Pulsen stiger en anelse. Den grønne lampe lyser.

PROFESSOR NU!

PATIENT *(Til ingen)* Jeg kan ikke sidde stille. Jeg er forvirret. Jeg vender mig rundt. Jeg kigger tilbage. Tankerne myldrer: Telefon, hundemad, mejeri. Telefon, hundemad, mejeri. Jeg kan ikke...Jeg kan ikke... Jeg bliver nødt til at koncentrere mig. Jeg er ked af det. Jeg er vred. Jeg er rasende. Jeg er rasende på dig. Jeg er rasende på mig selv. Men mest er jeg ked af det.

PROFESSOR *(Ved lysskift til rødt)* STOP!

PATIENT *(Til ingen)* Men forstår du ikke? Jeg må tale med dig. Du vil ikke tale, det ved jeg godt. Men jeg kan jo ikke...Jeg kan ikke stoppe. Det går jo ikke på den her måde. Vi må jo... Jeg er så ked af det. Hvorfor er jeg så dum... Hvorfor er jeg så dum...

PROFESSOR *(Ved skift til grønt)* NU!

PATIENT *(Til ingen)* Jeg sætter mig ud i bilen. Jeg vil ind til dig. Jeg tog nøglerne. Forstår du, hvad jeg siger? Det kan jo ikke blive ved. Jeg havde advaret dig om, at jeg...

PROFESSOR *(Ved lysskift til rødt)* STOP!

PATIENT *(Til ingen)* ... Jeg kører alt for stærkt. Jeg vil ind til dig, men jeg kører den forkerte vej, og jeg kører alt for stærkt. Jeg er bare så forvirret.

"NEJ"-vækkeuret ringer.

SCENE 21

PROFESSOR først glad over, at det har virket. Indser så, at det er det "forkerte" vækkeur.

JOURNALIST Var det ikke "nej"?

PROFESSOR Altså...

ASSISTENT Jo.

JOURNALIST Så hun svarer "nej" til, at hun har det godt.

PROFESSOR Men hun svarer! Husk på, det er dét, der er det vigtige. Hun svarer. Vi har kontakt.

JOURNALIST Så skal vi da spørge hende om, hvorfor hun har det dårligt.

PROFESSOR Hun har lige været ude for et trafikuheld.

ASSISTENT Måske kan hun slet ikke lide at være med i det her forsøg.

PROFESSOR Hvad bygger du det på?

ASSISTENT Ikke på noget. Men det er da et relevant spørgsmål, er det ikke?

JOURNALIST Jo, bestemt.

PROFESSOR Men uden forsøget kan vi jo ikke kommunikere med hende...

ASSISTENT ...

JOURNALIST Så lad os spørge på en anden måde, om der er nogen, der har gjort hende fortræd siden ulykken.

PROFESSOR ... Jamen, det gør vi så...

PROFESSOR går ind i magneten.

SCENE 22

PROFESSOR (*Til PATIENT*) Okay, nu vil vi spørge dig, om der er nogen, der har gjort dig fortræd siden ulykken. Så det er vigtigt, at du gør dig umage nu. Er du med på den? Jeg håber, at du er klar...

Ud til ASSISTENT. Han trykker på knappen. Magneten summer. Pulsen stiger. Den grønne lampe lyser.

PROFESSOR NU!

PATIENT (*Til ingen*) Du hader, når jeg kommer uanmeldt, hvor meget vil du så ikke hade mig nu, hvor du allerede hader mig. Jeg kan ikke finde ud af, om det er dig eller mig selv, jeg hader.

PROFESSOR (*Ved lysskift til rødt*) STOP!

Pulsindikatoren stiger yderligere.

PATIENT (*Til ingen*) Der er rødt lys. Vandpytter, som spejler skinnet fra gadelygterne og lysreguleringen. Du sover nok. Hvorfor sover jeg ikke? Hvorfor kører jeg så stærkt? Jeg er så træt. Jeg græder. Jeg slår mig selv i ansigtet for at holde mig vågen.

PROFESSOR (*Ved skift til grønt*) NU!

Pulsindikatoren stiger yderligere.

PATIENT (*Til ingen*) Lyset skifter. Jeg trykker på speederen. Trykker den helt i bund.

"JA"-vækkeuret ringer.

PROFESSOR går ind i magneten

Julie Buch-Hansen
Nanna Bøttcher

SCENE 24

PROFESSOR (*Til PATIENT*) Vi har forstået det sådan, at du synes, at nogen har gjort dig fortræd efter ulykken. Og nu vil vi så gerne spørge dig, om det er nogen af dem, som er med til forsøget i dag. Det regner vi selvfølgelig ikke med. Men hvis du synes, at nogen, som er her i dag, har gjort dig fortræd, så skal du svare ja ved at tænke på at spille tennis. Hvis det ikke er nogen af de tilstedeværende, så skal du svare nej ved at tænke på at gå rundt. Okay...

(*Ud til ASSISTENT*) Vi er klar!

ASSISTENT Jeg starter.

Han trykker på knappen. Magneten summer. Pulsen stiger endnu en tak. Den er rigtig høj nu. Den grønne lampe lyser.

PROFESSOR NU!

PATIENT (*Til ingen*) Det går for stærkt. Jeg har ikke styr på bilen. Den snerrer og accelererer. Min fod trykker pedalen i bund, jeg skifter gear. Jeg kan ikke se noget ud af ruden længere. Det er mørkt.

PROFESSOR (*Ved lysskift til rødt*) STOP!

PATIENT (*Til ingen*) Og så går det op for mig, at jeg ikke kan køre hen til dig. Jeg betyder jo ikke mere end de regndråber, der løber ned ad mine kinder. Foran mig dukker et rødt lys op. Det står vist midt på vejen. Jeg kan ikke rigtig se det.

PROFESSOR (*Ved skift til grønt*) NU!

PATIENT (*Til ingen*) Jeg mister bevidstheden. Det giver et kort smæld, som i langsom gengivelse lyder som en knasen, da min pande, næse og tænder slår ned i ratstammen. Næsen knuses. Tænder knækker. Kraniet skifter form som en fjeder. Hjernens bløde masse fortsætter som en snebold ind i kranievæggen. Det, der ikke smadres, kastes bagud, hvor det rammer kraniets bagvæg. Blodkar springer både på indersiden og udenpå. En sidste skurrende lyd inden bilen står helt stille, og det eneste der høres er regnen på taget og under dækkene på de biler, der enten rædselsslagne haster forbi eller nysgerrigt stopper op for at få et glimt af tragedien.

PROFESSOR (*Ved lysskift til rødt*) STOP!

"JA"-vækkeuret ringer. Pulsindikatoren flat-liner.

JOURNALIST Det ringer! Hun siger "Ja"!

PROFESSOR Jeg ved ikke.

ASSISTENT Se lige.

Peger på sin skærm.

PROFESSOR Pulsen er væk!

JOURNALIST Er hun ved at dø?

PROFESSOR Pas på!

PROFESSOR løber hen og griber hjertestarteren.

ASSISTENT Stop.

PROFESSOR Pas på!

ASSISTENT Nej!

PROFESSOR løber med hjertestarteren hen mod skanneren. ASSISTENT kaster sig over ham, og de tumler om på gulvet.

Black out.

4. AKT

SCENE 25

MODER taler i telefon. Imens skifter hun til tennis-outfit.

MODER Jeg har ikke hørt fra hende. Nej, ikke siden ... Hendes telefon er slukket... Ja... Nej... Ja, jeg forsøger jo også at tage det roligt... Jeg forsøger at trænge ind bag ved... At forstå. Nej... Nej... ... Nej... Men hvorfor fanden ringer hun så ikke? Jeg kan bare fornemme, at der er noget helt... Jeg kan bare ikke forstå... Ja, jeg ved godt, at jeg gentager mig selv, men jeg har ikke andre at tale med om det her ... Ja... Nej... Nej, du skal ikke prøve at kontakte hende... Jamen, det beder jeg dig heller ikke om at forstå... Nej. Ja, vi snakkes ved...

MODER sætter sig ned og græder.

SCENE 26

PROFESSOR og ASSISTENT kommer ind. ASSISTENT har en bule i panden.

PROFESSOR Vi må have fat i hende. Vi må forhindre, at hun skriver noget.

ASSISTENT Skriver hvad?

PROFESSOR Kan du ikke se skandalen, hvis hun skriver, at patienterne bliver mishandlet her på hospitalet?

ASSISTENT Er det en skandale, hvis hun skriver det?

PROFESSOR Kan du ikke se, hvad der kommer til at ske?

ASSISTENT Men skandalen er vel ikke, at hun skriver om det.

PROFESSOR Hvad mener du?

ASSISTENT Vi har lige været vidne til en patient, der beskyldte os for overgreb på hende, og så var du ved at slå hende ihjel, da du løb ind i skannerummet med hjertestarteren.

PROFESSOR Jeg troede jo, at hun havde fået hjertestop. Jeg prøvede at redde hende. Synes du bare, at jeg skulle have ladet hende dø?

ASSISTENT Måske skal man tjekke, om pulsmåleren stadig sidder på fingeren, før man løber ind til magneten med elektronisk udstyr, der kan blive trukket ind i hovedet på patienten!

PROFESSOR Jeg ville jo være stoppet alligevel, når jeg opdagede...

ASSISTENT Men skandalen er vel ikke, at der bliver skrevet om det?

PROFESSOR De skide journalister er jo ligeglade med sandheden. De suger bare blod af den første og bedste sensation, de støder på. Kernen er, at hvis hun skriver, at vi har gjort noget ved hende den lille ... Så er det en stor nyhed, at en overlæge, en professor ... Og så er jeg færdig!

ASSISTENT Er det kernen?

PROFESSOR Ja, hvad skulle det ellers være? Du tror da ikke for alvor, at vi får lov til at fortsætte med de har forsøg, hvis den her historie kommer ud?

ASSISTENT Men skal vi fortsætte?

PROFESSOR Selvfølgelig skal vi da fortsætte. Vi står jo med det måske største gennembrud i bevidsthedsforskningen siden...

ASSISTENT Og hvad bygger du det på?

PROFESSOR På vores resultater selvfølgelig. Du var der sgu da selv. Vi havde kontakt. Fornægtter du din egen oplevelse?

ASSISTENT Men hvem siger, at vores udstyr ikke kan måle fejl?

PROFESSOR Vi testede det jo. På dig.

ASSISTENT Men hvem siger, at det fungerer på samme måde hos andre?

PROFESSOR Det er jo det, vi har statistikken til. Det er jo en statistisk afgørelse. Det er jo det, som computeren skal beregne.

ASSISTENT Og hvordan er computeren indstillet til at beregne det?

PROFESSOR Jeg går ud fra, at den er sat, så vi kontrollerer antallet af falske positive.

ASSISTENT Det går du ud fra?

PROFESSOR Hvordan kan jeg gøre andet? Det er jo dit ansvar.

ASSISTENT Men hvis du er usikker på den del, hvordan kan du så være så sikker på resultatet? Hvis jeg nu siger, at jeg bare trykkede på en knap for at få et signal, og at det var alt, hvad der skete. Hvad siger du så?

PROFESSOR Hvorfor fanden ville du gøre sådan noget?

ASSISTENT Rent hypotetisk kunne det jo være for at få dig til at tænke dig om. For at vise dig at jeg havde det i mig.

PROFESSOR Hvad?

ASSISTENT Viljen.

PROFESSOR Har du gjort det eller har du ikke gjort det?

ASSISTENT trækker på skuldrene.

ASSISTENT Er det ikke interessant?

PROFESSOR Jeg bliver nødt til at ringe til den skide journalist.

PROFESSOR går ud. Assistent sætter sig ved kontrolpulten og arbejder.

Christian Hetland
Nanna Bøttcher

SCENE 27

PATIENT og DATTER ind.

PATIENT Jeg prøver at forstå.

DATTER Hvad?

PATIENT At forstå, hvad du ser, når du ser dig i spejlet.

DATTER Det vil du aldrig forstå.

PATIENT Når jeg ser på dig, så ser jeg jo noget helt fantastisk.

DATTER Det gør jeg også.

PATIENT Hvad?

DATTER Det du lige sagde?

PATIENT Ser noget helt fantastisk?

DATTER Ja.

PATIENT Men du bryder dig alligevel ikke om det?

DATTER Nej.

PATIENT Heller ikke, når jeg siger, at du er fantastisk?

DATTER Det gør det bare værre.

PATIENT Hvis du er med i billedet, så ser jeg noget fantastisk.

DATTER Og hvis jeg ikke er?

PATIENT Jeg vil gøre hvad som helst.

DATTER Og det kommer du også til.

PATIENT Du er så smuk.

DATTER Først skal du hente noget vand til mig. Sammen skal vi udføre et mirakel.

PATIENT Her er et glas vand.

DATTER drikker vandet.

DATTER Mere.

DATTER drikker mere vand.

Og nu til miraklet.

Hun sætter sig på hug og pisser i glasset.

Værsgo.

Hun rækker glasset til PATIENT.

DATTER Det er min kærlighedsgave.

PATIENT Den er helt varm.

DATTER Og nu drikker du.

PATIENT Hvad er det så?

DATTER Smag og du skal finde.

PATIENT nipper til glasset. Skærer en grimasse.

PATIENT Må jeg så kysse dig? Jeg vil gøre hvad som helst.

DATTER Drik det hele.

PATIENT drikker hele glasset. Skærer en grimasse.

PATIENT Det varmer.

DATTER Nu er du helt fyldt op af mig.

PATIENT Må jeg så røre ved dig?

DATTER Det behøver du ikke længere.

PATIENT Jeg vil gøre hvad som helst.

DATTER Det er snart morgen.

PATIENT Er det?

DATTER Nu skal du ud og købe morgenbrød.

PATIENT Er du sulten?

DATTER Du kan tage min mors bil. Her er nøglerne.

PATIENT Vil du have mig til at købe rundstykker?

DATTER Ja. Og du behøver ikke at komme tilbage.

PATIENT går ind i magneten.

SCENE 28

ASSISTENT ser op fra skærmen ved kontrolpulten, opdager PATIENT og starter skanneren. Det grønne lys tænder.

PATIENT *(Til ingen)* Lad os se det i øjnene. Jeg kan ikke bevæge mig, jeg kan ikke skide, og jeg kan ikke tale. Jeg kan hverken mærke, hvis du tager mig på brysterne eller skærer mig med et barberblad. Nej, lad os ikke se det i øjnene. For jeg kan ikke se, jeg kan ikke lugte, og jeg kan ikke koncentrere mig mere end tre sekunder ad gangen. Jeg ved ikke, hvad jeg hedder, eller hvor jeg bor, hvor gammel jeg er, eller hvornår det er min fødselsdag. Hvad skal jeg med mig? Ingenting. Hvad skal andre bruge mig til? Ingenting. Jeg er bare en klump kød, der har overskredet sidste salgsdato. Hvis jeg kunne tænke bare en smule klart, ville jeg helt sikkert ønske, at jeg var død.

ASSISTENT går ud. PATIENT bliver siddende.

SCENE 29

I et andet liv. MODER kommer ind, stadig i tennistøj. FADER kommer ind, også i tennistøj.

FADER Nå, er du her?

MODER Vejret var så godt, så...

FADER Det er længe siden.

MODER Det må man sige.

FADER Det er uvirkeligt. Men du ligner dig selv.

MODER Det gør du også.

FADER Jeg troede, at du var flyttet.

MODER Det var jeg også.

FADER Men nu er du tilbage?

MODER Nu er jeg tilbage.

FADER Og hvor har du så stillet kufferten den her gang?

MODER trækker på skuldrene.

Men du spiller stadig?

MODER Som du kan se.

FADER Det samme her. Som du kan se.

MODER Har du det godt?

FADER Jo, tak. Og hvad med dig?

MODER Tak. Jo.

FADER Og hvad med...Camilla...

MODER Du ved. Hun har det... Kan vi ikke snakke om det en anden gang?

FADER Okay. Men du må jo sige til, hvis der er noget... Det er jo noget...

MODER Ja, det er det... Noget rod.

FADER Ja, det var nok det ord, jeg ledte efter. Noget rod.

MODER Ja... Nå, men ...

FADER Vil du ikke nok sige til hende, at jeg...

MODER At hvad?

FADER Bare sig til hende, at jeg... Du ved.

MODER Jo. Måske.

FADER Det var godt at møde dig igen.

MODER I lige måde.

FADER Men vi støder vel på hinanden rundtomkring, hvis du er tilbage.

MODER Ja, mon ikke...

FADER Og hils hende fra mig, vil du ikke nok?

MODER Nu må vi se.

FADER Ja. Vi ses, så.

MODER Vi ses.

Dvælende. MODER går ud.

Christian Hetland
Nanna Bøttcher
Kjartan Hansen
Julie Buch-Hansen

Julie Buch-Hansen
Kjartan Hansen
Nanna Bøttcher
Christian Hetland

SCENE 30

ASSISTENT kommer ind iført tennistøj.

ASSISTENT Tiden flyver.

PROFESSOR (*Brysk*) Kommer du der?

ASSISTENT Det var afhandlingen, der...

PROFESSOR Kan det ikke være lige meget?

ASSISTENT Hvad?

PROFESSOR Du ser ud ad helvede til i det tøj, ved du godt det?

ASSISTENT Hvad?

PROFESSOR Du ligner noget, der er kravlet ud af røven på en lort.

ASSISTENT Skal vi spille?

PROFESSOR Er du klar over, at jeg har knoklet fireogtyve timer i døgnnet i snart 20 år for at nå hertil, hvor jeg er nu?

ASSISTENT Hvad er det, du prøver at sige?

PROFESSOR HALLOOO! HALLOOO! Er der nogen hjemme derinde?

ASSISTENT Hvad?

PROFESSOR HALLOOO! Jeg kan se bevægelse. Men er det tegn på intelligent liv?

ASSISTENT Ja, hvilken metode vil du bruge til at afgøre det med?

PROFESSOR Du skal kraftedeme ikke tro, du kan komme og lære mig noget, kammerat!

ASSISTENT Hvad?

PROFESSOR Ikke engang en forhånd kan du slå rent, selvom du får serveret en snorlige bold midt på banen.

ASSISTENT Taler vi i billeder nu?

PROFESSOR Jeg taler kraftedeme, som det passer mig. Lige ud af posen.

ASSISTENT Jeg troede, at vi skulle spille tennis.

PROFESSOR Ja, det troede du garanteret. Vi to er helt færdige med hinanden.

ASSISTENT Du slipper ikke for at evaluere min afhandling.

PROFESSOR Din afhandling kan du smide i havnen. Eller endnu bedre: Hop selv i havnen. Så skal jeg nok smide din afhandling efter dig.

ASSISTENT Men uden den afhandling får jeg jo ikke stillingen.

PROFESSOR Hvilken stilling?

ASSISTENT Det ved du godt.

PROFESSOR Ikke bare har du svindlet med vores forsøg. Du har også bragt mig i en yderst penibel situation. Hvordan havde du nogensinde regnet med, at det skulle kunne føre til en stilling?

ASSISTENT Men har du slet ikke lært noget af det?

PROFESSOR Jeg har lært, hvilken upålidelig person du er.

ASSISTENT Er det, hvad du har lært?

PROFESSOR Du har simpelthen ikke den rigtige serv til at klare dig i forskerverdenen.

ASSISTENT Serv?

PROFESSOR Jeg er sikker på, at du bliver en god... psykiater eller noget andet ligegyldigt. Måske på Grønland.

ASSISTENT Jeg skal fandme gi' dig serv!

ASSISTENT hamrer tennisketsjeren ned i skallen på PROFESSOR, som går i knæ.

PROFESSOR Av.

ASSISTENT Forhånd!

ASSISTENT leverer endnu et hårdt slag på siden af hovedet. PROFESSOR falder om.

Smash!

ASSISTENT skræver hen over ham og hamrer ketsjeren ned igen og igen og igen.

Mørke.

SCENE 31

ASSISTENT kommer ind med PROFESSOR, som er klædt i blodige bandager. PROFESSOR stønner højt. ASSISTENT har en flaske vodka med, som han drikker af.

ASSISTENT Nu sætter jeg dig herind.

Placerer PROFESSOR i magneten. Sætter pulsmåleren på ham.

Og så vil jeg gerne have, at du fortæller mig, om du NU har lært noget. Har du det? Hvis du på en eller anden måde synes, at du er blevet klogere, så skal du tænke på at spille tennis. Hvis du derimod ikke har lært noget, så skal du tænke på at gå rundt derhjemme hos dig selv. Det kommer du nemlig aldrig til igen. Er du klar? Det tænkte jeg nok. Godt, så går vi i gang.

ASSISTENT trykker på knappen. Magnetens brummer, og så tænder den grønne lampe.

NU!

PROFESSOR *(Til ingen)* Nu. Nu afgøres min skæbne. Jeg er atten år gammel og sidder i et tog mod København. Jeg skal studere teologi. Min mor har smurt en madpakke med leverpostej og sylte.

ASSISTENT *(Ved lysskift til rødt)* STOP!

PROFESSOR *(Til ingen)* Efter færgen stopper toget i Slagelse. Døren åbnes og ind træder en pige med fletninger og øjne og en ternet kuffert. Hun sætter sig ned og begynder at tale. Hun har en sjov, hæs stemme, som om hun...

ASSISTENT *(Ved lysskift til grønt)* NU!

PROFESSOR *(Til ingen)* Og nu fortæller hun mig, at hun skal læse medicin, og jeg siger... Jeg siger, at det skal jeg også. Hun fortæller, at hun skal bo på Vartov-kollegiet, og jeg er selv overbevist, da jeg siger, at det skal jeg også. Så fortæller hun mig sit navn, og hun hedder...

ASSISTENT *(Ved lysskift til rødt)* STOP!

PROFESSOR *(Til ingen)* ... Og så spørger hun mig, hvad jeg har i madpakken, og før jeg har set mig om, har hun spist det hele, og så rejser hun sig pludselig op og går. Hun bakser med den ternede kuffert, og jeg har lyst til at skrike.

ASSISTENT *(Ved lysskift til grønt)* NU!

PROFESSOR (*Til ingen*) Men nu er hun væk, og jeg tænker på at rejse mig og finde hende, men hun havde vel en grund til at gå. Og på hovedbanegården ser jeg lige præcis et glimt af den ternede kuffert, der forsvinder op ad trappen, og så læser jeg medicin i stedet for teologi og taler om astrocytter i stedet for tilgivelse, og min far tilgiver mig aldrig...

ASSISTENT STOP! STOP! Sig nu noget! Sig nu for helvede noget!

Han trykker på en knap, og det ene vækkeur går i gang.

Tak. Det var lige det svar, som jeg ville høre.

Så trykker han på en anden knap, og det andet vækkeur går i gang.

Nå, så du skal være næsvis!

ASSISTENT løber ind i magneten og sparker til PROFESSOR. Pulsmåleren slår ud. Så kommer han ud igen, finder pilleglasset på hylden ved vasken og sluger en håndfuld piller og skyller dem ned med vodka. DATTERs telefon begynder at ringe nede fra kufferten. ASSISTENT går hen og tager den.

Hallo?

SCENE 32

MODER kommer ind med sin telefon. De taler i hver sin telefon. Under scenen får ASSISTENT det gradvist dårligere og dårligere. PROFESSOR stønner fortsat.

MODER ... Åh, gudskelov! Er hun er OK? ...

ASSISTENT Hallo?

MODER Men hun er ikke kommet til skade? Nej, nej...

ASSISTENT Pupillerne udvidede. Hjertet hamrer.

MODER Nej, det er jo det vigtigste i første omgang...

ASSISTENT Hallo. Hvem er det?

MODER Ja, ja...

ASSISTENT Er det dig?

MODER Og hun indlagde sig selv? ? Det er jeg glad for at høre.

ASSISTENT Blodtrykket er for højt.

MODER Ja. Sover hun?

ASSISTENT Man skjuler det for sig selv...

MODER Ja.

ASSISTENT Men i virkeligheden ved man det godt.

MODER Ja, men så kommer jeg i morgen.

ASSISTENT Det er fordi..

MODER Giver I hende noget? ...

ASSISTENT Det er fordi, jeg tror, at jeg har fået et nervesammenbrud.

MODER Godt. Ja.

ASSISTENT Hallo.

MODER Ja, hun har haft det svært længe.

ASSISTENT Hallo. Jeg kan ikke høre dig.

MODER Ja, hun har haft det svært længe.

ASSISTENT Jeg har det pisse dårligt.

MODER Men indimellem er hun jo glad. Ja.

ASSISTENT Jeg kunne måske godt have brug for lidt hjælp.

MODER Det er bare sådan en lettelse.

ASSISTENT Bare til at klare det daglige.

MODER Sagde hun noget om, hvor hun har været?

ASSISTENT Måske til noget rengøring. Noget nerverengøring.

MODER Okay.

ASSISTENT Hallo?

MODER Har hun spurgt efter mig?

ASSISTENT Er der nogen?

MODER ... Nå ... Men når hun vågner, vil du så godt spørge hende om noget?
Vil du spørge hende, om hun kan tilgive mig?

ASSISTENT Hallo?

MODER Vil du det? Okay. Nej, men det er også det vigtigste.

ASSISTENT Hallo?

SCENE 33

Lyden af en bil, der gasser op i det fjerne. ASSISTENT er ved at falde om. JOURNALIST når at gribe ham, putter begge telefoner i lommen. Bilen kommer nærmere. Hun hjælper ham af med kitlen. Tager den selv på. Lyden fra bilen er høj nu. Vi er inde i bilen, som skifter gear. JOURNALIST går i gang med at rulle ASSISTENT ind i forbindinger. ASSISTENT gør en smule modstand, men bliver efterhånden helt rullet ind. Bilens bremses hviner, så gasser den op igen. Det er alt for højt. JOURNALIST går hen til kufferten og får PATIENT op.

PATIENTS øjne brænder, og der kommer lysstråler ud af hendes hænder. Hun retter dem mod ASSISTENTs hoved. Han begynder at lyse. Først lyser han grønt, så lyser han gult, så lyser han rødt.

JOURNALIST sætter hun sig ved kontrolpulten og trykker på en knap. Den skærende lyd af bilens bremses afløses af et dumpt brag og lyd af glas, der smadres og metal, der krølles sammen. Pulsmåleren flat-liner.

Mørke.

CODA

Mørke. I et helt andet liv.

JOURNALIST Hallo.... Hallo... Kan du høre noget. Du har været ude for en ulykke. Hvis du kan høre, hvad jeg siger, så løft... Hvis du kan høre mig, så bevæg en af dine fingre. Nu tænder jeg en lygte og lyser dig ind i øjnene.

Skarp, blændende spot mod publikum.

Hvis det bliver ubehageligt, så bare luk dem.... Ja... Sådan ... Vi prøver igen... Ja... Det var fint.... Vi vil lave et forsøg, der undersøger din bevidsthed. Vi kører dig ind i magneten nu...

Mørke.

Julie Buch-Hansen
Kjartan Hansen

Aarhus Teaters fonde, sponsorer og samarbejdspartnere

FONDE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND
NYKREDITS FOND
BIKUBENFONDEN
A. P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE
MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE
FORMAAL

FORESTILLINGSSPONSORER

VILHELM KIERS FOND
CAC FONDEN
SPAR NORD FONDEN

MEDIEPARTNER

JYLLANDS-POSTEN

SPONSORER

EPINION
HARMAN
LINDBERG
PEDERSEN & NIELSEN,
AUTOMOBILFORRETNING
STIBO
SØREN JENSEN,
RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

Kulturministeriet støtter Aarhus Teater

*Læs mere på
[aarhusteater.dk/
saerligt-for/sponsorer](http://aarhusteater.dk/saerligt-for/sponsorer)*

SAMARBEJDSPARTNERE

ADVOKATFIRMAET ENERGI & MILJØ
AFA JCDECAUX
AKAPRINT
AURA ENERGI
BRAVIDA DANMARK
BRICKS
C.F. MØLLER
CARLSBERG DANMARK
DANMON GROUP SYSTEMS
DANSK ADMINISTRATIONS CENTER
DANSKE BANK
DELACOUR
EL:CON
ENEMÆRKE OG PETERSEN
EY
FO
HARBOE SKILTE
HOLST, ADVOKATER
HUSTØMRERNE
JYSKE BANK
JØRN MOESGÅRD
MALERFIRMA DALSGAARD OG CO.
MANGAARD TRAVEL GROUP
MEYCO
NORDEA
NYKREDIT
PWC
SCHOUW & CO.
STARK
AARHUS HAVN

AT – PROSPECT

MARIENDAL ELECTRIC

Julie Buch-Hansen
Nanna Bøttcher

DET VI VED

Af

Mikkel Wallentin

Scenesættelse

Petra Berg Holbek

Scenografi, kostume
og video

Igor Vasiljev

Teknisk Ansvarlig

Kim Glud

Ise Kjems

Lysansvarlig

Ib Asp

Instruktørassistent

Søren Højgaard

Medvirkende

Assistent

Kjartan Hansen

Journalist/Moder

Nanna Bøttcher

Patient/Datter

Julie Buch-Hansen

Professor/Fader

Christian Hetland

Teaterdirektør

Trine Holm Thomsen

Direktør

Henning Kærsgaard

Producent

Ebba Bertelsen

Dramaturg

Mette Marie Bitsch D'Souza

Sufflør

Hanne Wolf

Vocal coach

Louise Thrane

Stuntkoordinator

Nis Hessner Marcussen

Rekvisitør

Ditte Marie Winther

Sminke/mask

Kira Stochholm Exe

Skræddersal

Camilla Bruun

Marketing

Dorte Dejbjerg Arens

Programredaktion

Mette Marie Bitsch D'Souza

Emilie Brøgger Jensen

Fotos fra afsluttende prøver

Anna Marín Schram

Programlayout

Jørn Moesgaard as

Tryk

Akaprint

Urpremiere

Studio 29. april 2016

Varighed

Ca. 80 min. uden pause

Tak til:

Den Jyske Opera

Teatret Svalegangen

